

Filosof Ladislav Hejdánek k Chartě 77

Kvůli filosofovi Ladislavu Hejdánkovi možná vypadá Charta 77 tak, jak ji známe. Před třiceti lety totiž právě on budoucím chartistům poradil, aby se opřeli o dodržování lidských práv v helsinských dokumentech, které tehdejší ČSSR ratifikovala. Letos oslaví osmdesátiny.

Co byste po třiceti letech o Chartě řekl? Jak na tu dobu vzpomínáte?

O tom by měl psát nějaký historik. Co má chartista co říkat o sobě a ‚svojí‘ Chartě. Když řekne něco zdrženlivého, tak všichni řeknou, no jo, ono to za moc nestálo. Když se začne chlubit, tak zase řeknou: ten toho ví, domýšlivec. To mají soudit jiní. Ale kdo?

Pamatujete si první ohlasy v tehdejší společnosti?

Tenkrát na to nebyla nastavená atmosféra. Všichni nás považovali za blázny. Naprostá většina lidí to považovala za šílenství. V rozhlase na zakázaných stanicích to sledovali jako fotbalové utkání. Z jejich zájmu a sympatií pro ně vůbec nic praktického nevyplývalo.

A dnešní vnímání Charty je jaké?

Její tehdejší kritika, která v ní je, se dnes leckomu zdá příliš slabá. To se jim to dnes říká, když se lidi osmělili – že jsme do toho měli tenkrát jít daleko ostřeji.

A ještě jednu zajímavou věc jsem se čerstvě dověděl: můj známý byl teď na Nový rok u jedné naší společné známé, a když přišla řeč na mě, tak ona mu řekla, jak neodpovědný jsem byl – čtyři děti, a k tomu Charta! Že jsem jim zničil život a kariéru, že nemohly studovat – to si ta paní ještě dnes myslí a považuje mě za cvoka, že jsem něco takového udělal. Možná má pravdu; já nevím.

Charta 77 byla vlastně soupiska porušovaných lidských práv, ukazovala, co je v ČSSR jenom na papíře. Filosof Jan Patočka tehdy upozorňoval na „vyšší mravní základnu všeho politického“...

Ano, Patočka to tak říkal – a měl pravdu, aspoň já si to myslím. Ale kolik politiků si to dnes myslí? A kolik občanů?

Je to podle vás aktuální i dnes? Třicet let poté?

To je aktuální na věky věků. Amen.

Takže když je to aktuální, myslíte, že by třeba letos mohla vzniknout Charta 007?

Proč ne – tedy pokud se toho někdo chopí.

Kdo by to měl být?

No, nějaký donkichoti asi. To jsou lidi, kteří někdy přicházejí, ale taky nemusejí přijít. Až dnešní poměry dožerou někoho natolik, že začne něco dělat, a udělá to natolik chytře, aby z toho něco bylo... My chartisti jsme myslím nebyli dost moudří, snad ani dost chytří. A dnes to bude těžší: tenkrát stačilo něco říct a mělo to odezvu. Dnes žvaní kdekdo, takže to spíš zanikne.

[Ptala se Katka Volná]